

ženimi grobovi, ki so jih napravili pijonirji, vedno upajoč, da tu ali tam najdejo zadnje zemске ostanke svojega draga. Večinoma so uboge žene, ki so že toliko pretrpele, ki so s pomočjo prehodnice dosepele semkaj na obrežje obeh rek, da dobe vsaj od nas zagotovilo, da je bil oni, ki ga iščejo, res potegnut v vodo in pokopan. Zalosten je pogled na nje, ki iščejo zastoni. Toda žal, to še niso vsi strašni dogodki, ki jih povzroča vojna.

Vedno se je pripovedovalo, da morajo Srbi poginiti lakote, če že niso, ker ni živine in drugih živil več v deželi. Sedaj smo se prepričali ravno o nasprotnem. Po naskoku 27. oktobra smo našli povsod velike množine prašičev in ovac in tudi goved. Nemogoče je šteti perutnino, ki brez gospodarja krili po zapuščenih krajih. In to ni bila morda zaloga živil, ostavljena po srbskih armadah, temveč so živali, ki so bile doslej zasebna last.

Naj se le hvalijo naše čete nad vse mere, kakor tudi zaslužijo v resnici, ne zaničujejo naj se pa tudi ne »prodajalci mišnic«, ki so se doslej borili žilavo, hrabro in dobro prehranjeni, da celo tako, da jih je vredno posnemati.

Nam se godi prav dobro, je zopet lepo vsem. V podzemskih duplih je dobro. Celotno peč imamo. Upam, da se ni nikjer zgodilo nič slabega.

Sličice iz vojne.

Stoleten četaš. Ranjenci z južnega bojišča, došli v Budimpešto pripovedujejo, da je bil v Vinkovce na Hrvaškem nedavno doveden neki star srbski četaš, ki je baje že davno prekoračil stoto leto. Starac je pripovedoval, da je v bojih okoli Sabca zadobil deset ran na rokah, nogah, ramah, prsih. Še le, ko ga je krogla zadela v prsa, je pal z drevesa, na katerem je bil skrit med vejicami in od koder je streljal na naše vojake. Rekel je, da ni šel dobrovoljno, med četaše, ampak po sili. Za tiste — je rekel — ki bivajo v bližini bojnih linij srbske vojske, ne preostane nič drugega, nego da tudi sami gredo v bojno linijo, ker srbski vojaki da pobirajo vse, do česar so prišli. Zato da se nahaja toliko starcev, žensk in otrok v srbskih bojnih vrstah.

Strogo, kakor je ukazano. Vse nemške čete imajo strog ukaz, da morajo prevzemati žive, ki si ga dobavljajo potom revizije, edino le proti točno izpolnjeni po botnici, ki jo morajo izročiti onemu, od kogar so prevzeli žive. Nekega dne bilo je to na Francoskem — se je vrnila krava nekega kmeta s paše, a na rogu je imela privezan listič, na katerem je bilo napisano: »Prevzel 10 litrov mleka. 10. polk. 5. stotinja.«

tronov. Toda najhujše za nas je imelo šele priti. Naenkrat se je pričelo strahovito pokanje, živžiganje in ropotanje: sovražne granate in šrapneli so začeli brenčati po zraku in udarjati v vas, na ceste, v hiše. Sedaj pa je hitro s svisti in v klet. Po sreči nismo našli kleti. Tekli smo za hišo pa je že udarila granata v hišni vogal. Strahovito je počilo — zračni pritisk nas je vrgel vse nazaj. Dva sta začela krvaveti; obležala sta; granatni drobec so ju zadeli. Že zopet ono strašno brenčanje v zraku — pok — hišna streha se je porušila. Granata je najbrž udarila v hlev, kjer so bile krave. Začelo se je strahovito tuljenje. Spogledali smo se: izgubljeni smo tu, toda kam? Vse poka okoli nas in potem ono grozno brenčanje v zraku. Nekaj strašnega je v takem artiljerijskem ognju.

Štiri dni in štiri noči smo bili le po kakih 300 do 400 metrov oddaljeni od sovražnika, in vedno, vedno v granatnem ognju. To je pokalo in grmelo in se lomilo. In vkljub skoraj nadčloveškemu trpljenju, vkljub velikim nevarnostim nismo obupavali. Seveda, hrepenimo po miru prav tako zelo kakor trdno hočemo zmagati...

En dan na opazovališču. Šesta ura je. Pokrajina je odeta v meglo. Solnčni žarki s svojo toploto počasi prevladujejo, megle se razmikajo, sonce se pokaže povsem in cela pokrajina leži pred nami v solnčnem svitu. Nič ne moti tajinstvene tišine in prazničnega mira. Kako prijetno se sanjari v takih momentih. Misli ti utekajo tjakaj daleč v neskončno daljavo, proti vzhodu, v domovino. Kaj neki delajo naši ljubi, kako neki gre doma, tisoč spominov se človeku vzbujajo. Kar naenkrat kratek, oster pok, potem pa takoj poznano šumenje in živžiganje in kakor da bi bil ta strel oddan kot znamenje, poka na vseh koncih in krajih in že se med kratko in ostro pokanje pehote umešuje votlo grmenje topov. Hitro smo vzdramljeni iz sanj, tudi naš telefon že zvoni in mi prinaša povelje, da naj začnemo z ognjem. Hitro pregledamo še enkrat priprave za merjenje, baterija se postavi v svoj red in par minut pozneje sika, divja in grmi po zraku. Francozom pošiljamo svoje jutranje pozdrave v njihovo oklopno utrdbo. Malo še počakamo, potem pa stekla na oči, da vidimo učinek našega ognja. Par sekund za tem se začne dvigati orjaški dimnati steber iz utrdbe, kamenje, zemlja, kosi betona frče po zraku in padajo zopet na zemljo. Dobro smo zadeli prvič, zato sedaj strel za strelom na utrdbo. Pazno gledamo in opazujemo, dali se nam posreči zadeti oklopno kupolo. Včasih se nam dozdeva, kakor da bi bila že zadeta, vendar vedno se nam zopet prikaže, ko se razkadi dim.

Medtem je streljanje iz pušk potihnilo nekoliko, obratno pa se je razvil do viška artiljerijski ogenj. Dolina ob naši levi kar grmi in odmeva od našega streljanja in eksplozije francoskih šrapnelov in granat. Od časa do časa ni mogoče posluševati se telefona, ker se nič ne sliši, tako strahovito je grmenje topov. Izhod doline pred nami je vsled francoskega dima popolnoma neprozoren. In zopet se prične strahovito streljanje pehote, med katero se umešava hitro, umerjeno pokanje naših in nekaj počasneje pokanje francoskih streljnih pušk, ki morajo po vsakih 25 strelih malo prenehati. Sovražnik poskuša napad na nemške strelne järke, ki leže kakih 600 metrov pred našim opazovališčem. Ker pa streljajo Francozi slabo, namreč povprečno previsoko, smo mi na našem opazovališču dobili več krogelj kot strelska črta. Napad je bil odbit, počasi je potihnilo streljanje iz pušk, obmolnila je tudi artiljerija in streljale so le še posamezne baterije.

Ležali smo popolnoma mirno na našem opazovališču in jedli grozdje, češnje, breskve in orehe, ki so nam jih kar na jerbese prinašali vsaki dan naši topničarji, ko je neposredno pred nami eksplodiral šrapnel. Mislili smo od začetka, da se je ta strel k nam le izgubil, ker je pa kmalu za njim padel drugi na isto mesto, smo uvideli takoj, da so tudi Francozi začeli pozdravljati nas. Hitro smo se poskrili v naše järke in ležali tam na varnem ter le tuintam opazovali, kako škodo so povzročili naši strelji na francoski utrdbi. Vsi naši strelji so se grupirali okoli oklopne kupole in upali smo na dober uspeh. Kar naenkrat zadene zopet neka bomba in oklop je ves obkoljen od dima, ki se le počasi vzdiguje. Kupola se zopet prikaže, pa glej — predrugačena je. Opazujemo natančneje, res je, dviga se višje iz betonskega podstavka in zgoraj na oboku je počena. Boge, naša naloga za ta dan je dovršena, namen bitke dosežen in imeli smo za ta dan počitek, vendar pa smo ostali še nadalje na našem opazovališču. Tako je minil čas in začelo se je mračiti. Šrapneli so eksplodirali v presledkih pet do pet minut tako redno, da smo lahko prej napovedali vsaki strel. Kar naenkrat pa je pretresel zemljo strašanski pok in komaj petnajst korakov pred nami se je jel dvigati črn eksplozivni oblak v zrak. Spoznali smo, da nam sedaj pošiljajo Francozi meline-granate, kajti sledilo je še več takih prizorov pred nami, deloma za nami. Petnajst minut smo bili v tem granatnem ognju, potem smo odšli, ker smo za danes rešili svojo nalogo in so se povrh tega tudi poslabšali odnosi za opazovanje.

Zelo temno je bilo že, ko smo prišli na cesto. Doli v vasi je artiljerijski ogenj povzročil zadatno škodo, več hiš je bilo od krogelj poškodovanih, več tudi požganih. Francozi so, kakor navadno obstrlevali

cesto v dolini in ob svitu njihovih šrapnelov smo se vozili v naš nočni stan, kjer smo se podali k toli zaželenemu počitku.

Razne politične vesti.

Kako je nastala vojna in kako se konča. V umetniškem domu v Berlinu je o tem vprašanju predaval izdajatelj lista »Das grössere Deutschland«, dr. Pavel Rohrbach. Njegova izvajanja so karakteriistična, ker kažejo nazore nemških izobražencev. Iz njegovih izjav naj podamo nekaj glavnih točk: »Na Ruskem je bila revolucija pred vrati. Vlada je zato hotela obrniti pozornost prebivalstva drugam — to je na vojno. Pripomoglo je tudi še to, da je bila na Ruskem letos dobra žetev in da je bil po dolgem času privržen zopet prebitek v državni blagajni. Tedaj si je torej rekla ruska vlada: Moramo udariti, dokler imamo še denar. Zato se je dogovorila Rusija s Srbijo za umor prestolonaslednika, upajoč, da potem razpade Avstrija. Ne dajmo se premetiti po ruskih uspehih. Rusija ne more izvesti vojne, ker je preveč korumpirana. Zlasti ne vzdrži napetosti dolge vojne. Napad se razbije. — Kar se tiče Francoske, si je rekla: Dasiravno smo imeli začetki vojne šele leta 1916, vendar hočemo uporabiti priliko, kajti tako ugodna prilika za porazneje Nemčije se ne pojavi več. A za Anglijo je bil to »kšeft«. — O končnih uspehih vojne pa pravi: Z Anglijo ne moremo sklepati miru. Stopiti mora s svojem stališčem, s katerega hoče obvladovati ves svet, in nas mora priznati za enakovredne. Z Rusijo skleniti mir je nemogoče. Opušiti mora svoje namene, da bi uničila Turčijo in Avstrijo in mora se oklestiti z ustanovitvijo samostojnih držav Finske, Poljske, Besarabije, Maloruske in Kavkaza. To so vse tuja telesa v ruskem telesu, ki se ne dajo težko odstraniti. Francozi so dostojni protivniki, vendar pa se mora reči, da v tej vojni igrajo vlogo »kolosalna osla«. Angliji na ljubo igra Francoska nesrečno vlogo Belgije v zvečani meri.

Pogreb z zaprekami. Iz Brunecka na Tirolskem poročajo 20. t. m.: Za danes je bil doleden pogreb predčerašnjim umrlega huzarja Ivana Koseha, ki je bil protestant. Vse je bilo pripravljeno, mostvo je bilo obveščeno, veteransko društvo je nastopilo z zastavo, prišlo je tudi že veliko število pogrebcev, ali tedaj je bil pogreb namrčen od ovedan. Izvedelo se je namreč, da bi bil za svojo domovino umrli vojak, le ker je protestant, moral biti pokopan v oddelku za samomorilce, ker na tamšnjem pokopališču ni oddelka za protestante. Mestni župnik dekan Kleinlecher je moral pri knezoškofijskem ordinariatu v Brixnu šele osebno vprašati, ali se sme pokopati v katoliškem oddelku. Ker odgovora ni bilo takoj, se je moral pogreb odgoditi.

Nemške dame love tuje besede. »Frankfurter Zeitung« piše, kako nemške dame polnijo nabiralnike z globami za vsako tuj, nemško besedo. Na neki nemški železniški postaji se je odigral sledeči prizor: Bilo je že zgodaj jutro. V kolodvorsko restavracijo je stopil gospod z znakom prostovoljnega pomočnika Rdečega križa in prosil damo, ki je imela službo, naj mu da črne kave. Dama mu je dala čašico kave in gospod je dejal: »Jour health!« Dama mu je pripomnila, da stane njegov izrek deset pfenigov. Gospod se je naglo spomnil, kaj pomeni to, in je odgovoril: »Da, res, sedaj se ne smem uporabljati tuje besede, toda bil sem leta na Angliji in tam... Torej — prositi!« — »O, to vas stane zopet deset pfenigov, gospod!« — Gospod je osupnil in potem dejal: »Da, da, prav je, da bi se popolnoma izogibal tujih besedi, toda momentano nam je...«

Gospica je zopet zahtevala deset pfenigov, pripomnivši, da se tudi za »momentano« lahko najde nemška beseda. Gospod je končal svoj razgovor z damo z vljudnim »Pardon, milostiva!« in položil na mizo marko za tuje besede. — Kaj bi bilo, ko bi se pri nas splošno uvedla taka globa, ki bi naj bila z ozirom na sedanje razmere, ko naša CMD nima drugih dohodkov, namenjena naši Družbi. Zdi se nam, da bi sam Trst lahko pokrival vse Družbene potrebe.

Domache vesti.

† Davorin Jenko. — V četrtek je umrl v Ljubljani skladatelj slovenske narodne himne, Davorin Jenko. »Slov. Narod piše o njem: »Naprej, zastava Slave«. To pesem, ki jo pojo po vsem Slovenskem in daleč drugod po svetu v slovanskih deželah, to pesem, ki je navdušila že nešteto srč, ki doni pri vsaki narodni slavnosti, je Davorin Jenko podaril svojemu narodu in si s tem zagotovil častno mesto v zgodovini našega narodnega razvoja.

Davorin Jenko se je poročil dne 10. novembra 1835. leta v Dvorjahu poleg Cerkljan. Bil je sin kmetijskih staršev in sorodnih pesnika Simona Jenka. Po dovršenih gimnazijskih študijah, je študiral na Dunaju pravoslovje, obenem pa tudi glasbo, ki ga je sploh bolj mikala, kakor suhoparna veda. — Majhen je bil takrat na Dunaju krog slovanskih dijakov. V tem krogu sta igrala posebno vlogo Simon Jenko in Davorin Jenko, v tem krogu se je poročila pesem »Naprej, zastava Slave«, ki jo je Davorin Jenko uglasbil. Dne 16. maja 1867 se je poročila naša himna, ki je bila prvič natisnjena v zvezku »Slovenske pesmi za četveroštev, dvospev, samospev in klavir, zložil na Dunaju Davorin Jenko in posvetil presvetemu gospodu dr. I. I. Strossmayerju, utemeljitelju akademije jugoslovanske, 1861.« — Davorin Jenko je kmalu potem popustil študiranje pravnih knjig in se je popolnoma posvetil glasbi. Toda

domovina ni imela zanj kruha, uboga, zapuščen domovina ni rabila njegovih moči in moral je drugod iskati kruha. — Jovan Ristić, znani srbski državnik in nekdanji regent, kateremu je Jenkova himna »Naprej« zelo ugajala, je pomagal Jenku, da je dobil službo gledališkega kapelnika v Belgradu. — Dolgo let je deloval Jenko v Belgradu. Iz skromnega gledališča je napravil moderno gledališče, bil je duša vsega glasbenega življenja v Belgradu in podaril srbskemu narodu mnogo krasnih skladb. Največje njegovo delo je opereta »Vračara ali Baba Hrk«, ki se je prvič vprizorila na belgradskem gledališču. — Kralj Milan, ki je bil Jenku zelo naklonjen, ga je imenoval za dvornega kapelnika in ga odlikoval z redom Sv. Save, za njegove zasluge na polju glasbene umetnosti pa so ga razna društva imenovala za častnega člana. — Zadovoljno in srečno je živel Davorin Jenko v Belgradu. Imel je ugledno pozicijo, bil je priljubljen in čestit v vseh krogih, a svoje ožje domovine ni nikoli pozabil. Kadar je mogel, je prišel na počitnice na Gorenjsko in ko je zaradi svoje starosti opustil službo in šel v pokoj, se je vrnil v staro domovino in se naselil v Ljubljani. — Davorin Jenko je bil blaga duša, mož velikih darov in naj si je tudi vse svoje moči posvetil srbski glasbi, njegovo ime ostane zapisano z zlatimi črkami v zgodovini slovenskega narodnega in umetniškega razvoja kot skladatelja narodne himne.

Insertni del v časopisih. Centralni odbor »Centralnega društva časniskarskih podjetij« je sklenil: Ob izbruhu vojne so časniskarska podjetja napram naročevalcem oglasov vsled izražene želje in iz uljudnosti čisto dovoljevala v prekinjenju naročil. S tem so časniskarska podjetja doprinesla velike žrtve, ker so na drugi strani morala list redno izdajati in v gotovini plačevati stroške izgotavljanja lista, dočim so se dohodki močno krčili. Prodaja blaga po potnikih je sedaj vsled nerednega železniškega prometa jako otežkočena in zato so oni krogi, ki hočejo kup vati in zopet prodajati, danes bolj nego kdaj navezani na časopise, ki so v vojni postali skoro edino skupno sredstvo sporazumevanja vseh. Po-ebno ozirom na mej tam navpične znatno zboljšanje trgovske prometa in z ozirom na predstojče božične kupce smatra centralno društvo časniskarskih podjetij za nujno umestno, da se ob začetku vojne vsled prošnje insertov prekinjeni oglasi po sporazumljenju z insertenti začno zopet objavljati.

Prova tržiška tovarna
brusnih kamnov, smirka
in »corundum«
G. Pilotti-Trst
Pisarna: Riva Pescatori 14, Tel. 15-25

Izredna prilika.
Veliki dohod ur, vertice,
zlatih in srebrnih
priveskov. Zlatane cene.
RAHUND BIZJAK

V hiši »Delavčnega
doma« Trst, Campo S. Giacomo 4

Prodajalnik v in drugocenosti
G. BUCHER
(ex drug Drug. Vojkova)
Trst (nasproti projačo
prodaj. D. Vojkova)
Bogati izbor zlatnine, srebrnine, dragoceno-
nosti in šepnih ur. Kupuje in menja staro
zlatno in tudi srebrno z novimi predmeti.
Sprejema naročila in popravila vseh vrst
srebrnine, zlatnine, kakor tudi šepne ure.

Velika zaloga in tovarna pohištva
ANDREJ JUG - TRST
via S. Lucia 5. via Fabbri 10.
Bogata in lepa izbira finega in navadnega pohištva in
tapetarij. Telefon 17-30. Svoji k svojim!

Veliko skladišče klobukov
dežnikov, bele in pisane srajce, izlask.
platna žepnih robce, moških nogovic itd.
K. Cvenkel Trst Corso 28
Cene zmerne. — Postrežba točna.
Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

IGNAZIO POTOCNIG
Trst, ul. Riborgo 28, vogal ul. Beccherie. (Podružnica, ul. Barriera
vecchia 23)
Velika izbira moških in deških oblik. Črni in modri paletots. Ranglan, Ul-
ster v sivih in ružičastih barvah. Suknje s kožuho. Velika izbira moških
pletenic (maj). Rumene in modre obleke za delavce.
Izbira blaga za moške obleke. Sprejemajo se naročila po meri

Caffé Nuovo
(NOVA KAVARNA)
Trst, Piazza Barriera-Settefontane
Prva udobnost. Bogata izbira časniskarskih
dovolje. Prvo vrste. Hladila vseh
vrst. Biljardi Seifert, TELEFON 15-81.
Poleg kavarni se nahaja tudi izvrsten
BUFFET, kjer se prodajajo marla je-
dila, vino in druberjivo pivo. Sprejema
se naročila na dom. Priporoča se udani
Franjo Abram, lastnik.

dina primorska tovarna
dr. TRIBUNA
Gorica, Tržaška ul. 23
prej pivovarna Gorup.
Zaloga dvokele, livinskih
in kmetijskih strojev gra-
moznov, orkestron. itd.
F. BATJEL
Gorica, Stolina ul. 2-4
Plačuje se na obroke.
Ceniki franco

Veliko skladišče
šivalnih strojev in koles
LUIGI GRAMACCINI

Trst, ulica Barriera vecchia št. 25
Cene dogovorne. — Plačilo na obroke.
Sprejme se popravljanje šiv. strojev vsa-
kega zistema. Prodaja igel, olja in aparatov
Kupuje in prodaja že rabljene šivalne stroje.

Skladišče oglja in drv
za porivo petroleja in stavl. materiala
Josip Miceu
Trst, ulica S. Cillino 2. (Sv. Ivan) Tel. 2832

Ivan Krže
Trst, Piazza S. Giovanni 1
Zaloga kuhinjskih in kletarskih pot-
čin od lesa in plevenja, škafov
vrat, čebrov in kad, sedčkov, lopat, rešet, ut in
benkovrskih klovov, jersav in metal ter mango
drugih v to stroko
spedajskih predmetov.
Svojo trgovino s kuhinjsko posodo v vseh vrstah
od porcelana, zemlje, emaila, kositarja ali cinka
zadnje pamantiranje, alske itd. Za gostilničarje
pipo, kroglice, sesalje in steklene posode za vino.

Emilia Ceregato
Trst Campo S. Giacomo 2
Priporoča cenjen občinstvu svojo
trgovino pisarniških in
šolskih potrebščin
Prodaja razglednic in igrač vseh vrst,
Prodajajo se tudi moštveniki v slov. jeziku.

Fratelli Rauber
Trst, ul. Carducci 14 (ex Torrente)
Zaloga ustrojenih kož
Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specialiteta
potrebščin za sedlarje.

Točne ure prodaja
Emilio Müller
najuglednejša in najsta-
rejša prodajalica ur v
Trstu, ulica S. Antonio
(vogal ulice S. Nicolò)
Velika izbira
vertice, zlatih, srebrnih,
kakor tudi stenskih ur
v vseh vrstah i. t. d.
Ustanovljena l. 1898.